

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön September 5^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön. Fél évi díja helyben 3 ft 12 xr boritéktalanul; postán 4 ft pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt boritéktalanul 1 ft 36 xr-jával.

A' folyóírásnak egyes száma 24 xr; egyes kép 12 xr. p. p.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' szerelemföltő férj. *(Folytatás.)*

Gustáv megcsókolá kezemet és elment. Én az egész éjt könnyek közt virasztám által. Más nap reggel az anyám felékesíte. Csudálá bátorságomat. — „Tegnap, anyám, tegnap volt a' nehéz pillantat. Ma már minden jobban van. Én beszéltem Gustávval.“

„Szerencsétlen!“

„Minden készen volt egy biztos szökéshez, de Istene! nekem egy anyám-is vagyon!“ 's lábaihoz borultam kedves anyámnak. Ó Blanka! milly érzékeny pillantat! — Egy jó anyának szíven találtam bátorságot a' mai napra. Én Horrberg karján menék menyasszonyi koszorúval ékesítve a' templomba. Nem mertem feltekinteni, félvén, hogy szemeim Gustáv szemeivel találkoznak. A' pópa egymásba tévé kezeinket, 's én ezen becsületes de vad férjnek hitvese ugyan, de szerencsés nem lettem.

Egy esztendő mulva Sándor fiamat szültem. Szerencsésen ugyan nem, de békeségben éltem; 's ezen nap tett engem egészen szerencsétlenné. Az anyai érzésnek idvésege új életkint szállotta-meg lelkemet, 's egész valómat felvidítá. Férjemmel jószágán éltem. Fiamnak keresztelése napján eljövének Petersburgból szülőim. Anyám látván vidámságomat 's örömemet, megköszöné Istennek, hogy zivatar 's homályborította egem olly tisztára derült.

Anyám kérdezé tőlem, láttam-e Salbornt; kit a' menyegzőm előtti nap óta nem láttam. Atyám és férjem, egyik unokájának, másik fijának egészségére ittak; 's a' boros örömmel teljében atyám kérdezé anyámtól: „Lásd! ki ismerte jobban a' leánynak szívét, én-e vagy te?“

Anyám elpirula, 's a' feleletet kikerülé.

„Nem! nem! — szólla atyám, feleletre unszolva anyámat — de így tesztek ti asszonyok, ha titeket megfognak, akkor nem feleltek. Mond! nem szerencsés-e Fedora? nem felejtette-e el? szólj!“

Horrberg kérdezé erre, kit kell vala elfelejtenem.

„Ej! kiálta atyám örömében, Twerben akkor nem volt minden tisztán. Fedorának szívébe egy szerelmes fészkelébe magát, a' mint történni szokott; egy bizonyos Salborn nevű atyámfija. Ezen szerelemről napad azt állítá, hogy győzhetlen légyen. De én most megmutatám, hogy semmi se győzhetlen, csak a' férjfi szava.“

Horrberg elkomorodott ábrázattal halgatá ezeket, a' mi anyámban rettegést gerjeszte.

Szülőimnek elutazásuk után hozzám jöve, 's mélyen ránczolt homlokkal ezt kérdezé: „Ki volt az a' Salborn?“

Én elbeszélém felesleg, hogy őt Hannoverában ismerem-meg, hogy ő már gyermekkoromban férjemmé választatott, 's hogy egy per az egyeséget felbontá.

„S te őt — kérdezé komoran — az óta nem láttad?“

„Házaságunk óta nem.“

Mélon tekinte reám, 's lassan így folytatá szavait: „Én szerelemföltő vagyok. — 'S te őt házaságunk óta nem láttad? — Pokoli kárhozat! mellyet már most szenvedek. Esküdj-meg Fedora! — én hiszek tenéked; de esküdj-meg a' te fiadnak boldogságára, hogy nem láttad őt, mióta hitvesem vagy.“

„Ezen kedves gyermeknek életére, boldogságára esküszöm néked, hogy őt azóta nem láttam.“

„Mióta?“ kérdezé hevesen felugorva, borzasztó nevetés közt.

„Házaságunk óta.“

„Megálj! — nincs-e ezen kifejezésben valamelly kétértelműség? nincs-e benne valamelly a' jólelkű férjnek vetett háló?“

Én megesküdtem, a' mint ő kívánta. — „De Fedora! monda tovább, akár hol jelenjen-meg előtted, nékem azonnal tudtomra add. 'S hogy ha csak álmódban jelenne-is meg — ördög és pokol! — Egy asszony merne-e álmodni

egy idegen férjfi felől? te mernél-e Fedora? te! — Akkor te ezerszer voltál hűtelen; mert mi egyéb az álom, mint hűtelen gerjedelem, 's tisztátalan kívánság? — Szólj és felelj!“

„Én soha sem álmodom, kedves férjem!“

„De ha álmodnál?“

„Én soha sem emlékezem reá, tehát hogy álmodhatnám felőle?“

Irtóztató 's általható tekintettel néze reám; úgy hogy reszketnem kelle.

Ez volt első beszélgetésünk felőle, melly naponkint keserűbb lett. A' legnagyobb kedvetlenség lépett, ha nem mondhatom-is a' szeretet, legalább az eddigi házi békeség helyébe; a' legdühösebb szerelemfáltás lett kinzó ang. ala éltémnek. Többé a' háztól el nem távozhattam, 's a' kertbe-is csak néha mentem-le. Minden emberei leskelődtek utánam; pedig mi rettenetes ezen rágalmazásra ugy-is hajlandó lelkűek kémlelődésének tárgyaúl kitétetve lenni! — Egy idegennek se volt szabad házunkhoz közeledni; különben férjem töltött fegyverrel méne-ki, hogy meglője. Életem egy mindenkori rettegés volt Gustáv életéért; mert tudtam, hogy ő el nem hagy. Neki tudni kellett rabságot. Ő megesküdt, hogy védelmezőm leszen. — Végre szobámat se bátorkodék férjem elhagyni. De mind az őt még féltékenyebbé tette.

Illy nyomorúságban éltem egy esztendeig. Éppen három király napja volt, melly legnagyobb innep orosz országban. Férjemnek jobbágyai tánczolásnak, 's nekem-is le kelle menni hozzájuk. Nem messze tőlem a' teremben (Saal) egy zsidó selyem-szalagokat árula; kit észre nem vevék, mert szemeimet a' vigadozó csoport közé szegezém. — Horrberg azt parancsolá, hogy szalagokat vásároljak, 's azt a' jobbágyok közt elosszam. Én feltekinték, 's a' karjára kötött veres szalagról Gustávra ismerék a' zsidó személyében. Sok szalagot vásárlék Gustáv kosarából, ki egy szalagoktól betakart papirosra mutata: én elvevém, 's eltávozám, hogy a' szalagokat kiosszam. Ezután vissza tekinték, de Gustáv már eltűnt.

A' táncztermet elhagytam, hogy az irást elolvashassam; mellynek ez volt tartalma: „Horberg téged szerencsétlenül tett Fedora! én megszabadításodra itt vagyok. Ismerem az ő szerelem-féltését; de légy nyugodt: új szolgálód Paulowna hozzám 's hozzád hű. Neki bátran bizatsz mindenben. Én őt a' halálnak karjaiból mentettem-meg, 's hűségében bizonyos vagyok. Ő általa reménylek feleletet.“

„Istenem! ó Istenem! — felkiálték reszketve magamban — tehát más-is tudja kivüla' rettenetes titkot.“ 'S még-is felelnem kelle, ha nem akarám, hogy Gustáv miattam még többre vetemedjék. — Paulownát magamhoz hivatám; ki látván könnyes szemeimet, lábaimhoz borula. „Tehát tudod Paulowna?“ kérdezém őt.

„Ó asszonyom, ő angyal, nem ember! én hű leszek: mert hogy élek, néki köszönhetem.“

„Mért nem adta néked a' papirost?“

„Mert attól tartott, hogy engem urunk részéről küldötnnek vélnél, 's hitelt nem adnál szavaimnak.“

„Hol beszéltél vele?“

„Nem én, hanem atyám beszél vele, kinél egy esztendő óta él az erdőben. Senki sem ismeri őt, senki se jön oda, őt ott senki se keresi.

„Ó Gustáv! — ezt írák neki — milly rettenetes pillantatot okozott nékem. Azon egy, miért esedezem, az, hogy hagyja-el e' vidéket. Ha tudná férjem, hogy hozzám olly közel él, úgy ő a' kegyed 's az én gyilkosom lenne. Ez az, a' miért esedezem, 's egyedül ez nyugtathatja-meg lelkemet. — F.“

Néhány nap mulva Paulowna illy értelmű levelet hoz: „Én a' vidéket elhagytam, de téged Fedora nem. Jöhet egy pillanat, mellyben védelmemre zsarnok férjed ellen szükséged leszen. Éljen egészséged.“

Többé semmit se hallottam felőle. *(Folytatás következik.)*

II. ORSZÁG ISMERTETÉS.

Afrikai utazás. *(Végzet.)*

A' folyó partjait pálmafák diszesíték, és ebből sok mivelte földet gyanithattak, mellyek egészen a' hegyek tövéig terültek-el. Egy alkalmasint 20 lábnyi magos kopár sziklát, melly a' folyó közepéből emelkedék-fel, és számtalan

sokaságú fehér madaraktól lepeték-be, Madárszirtnek (Bird-Rock) nevezének. Az e' szirt által itt ketté osztott folyam nyugot felé egy vízőrvényt formál, melly az utazók kanotját (sajka) becsavarta, 's csak a' legnagyobb erőlködés által hárithaták-el azon veszélyt, hogy a' sziklabérczhez ne csapódjanak, hol a' hullámok ragadozó sebessége 's a' partnak nagy messzesége mellett bizonyos halált várhatának. Félelem, éhség, és erőlködés által elbágyadván kevéssé a' veszedelmes örvény alatt, legott kikötének, 's gyékényeikből egy pálmafa árnyékába sátort ütének. Sehol se láthattak emberi lakot; azonban tűzhelyek, eltöredezett cserép edények, 's több e' féle nyomok sejdítették velek, hogy itt számos embergyülekezet tanyázott. Nehány puskaaporos hordókhoz tartozó dongák, mellyeket szinte itt találtak, reményt nyujtának nekik a' felől, hogy e' vidék lakosai Európával vagy legalább a' tengeremlékkel barátságos közösületben vannak. E' közben Lander néhány emberei, kik tüzi fát keresének, egy falura találnak, 's bele mennek, hogy magoknak tüzet hoznának. De csak alig léptek-be az első kunyhóba, az emberek, kiket megszólítanak, a' nélkül, hogy megértették volna, ezen idegen alakoktól annyira megijedtek, hogy tüstént szaladásnak eredvén az egész falut fellázították. Lander még csak alig tudósították e' felől, midőn puszkacsövekkel, nyilakkal, késekkel, kardokkal és dárdákkal felfegyverkezve egy jókora többnyire meztelen férjűkből álló sereget látának már közeledni, melly őket megtámadja. — „Egy pillanat se volt elveszteni való“ mond naplókönyvében Lander „megparancsoltuk azért Pascoenak 's embereinknek, hogy minket kis távolságra töltött fegyverekkel kövessenek, de tüzet semmi esetre előbb ne adjanak, míg amazok a' támadást el nem kezdik. Az ellenséges honosoknak egyike, ki, mint későbbben megtudtuk, kapitányuk volt, a' sereg előtt járt, 's midőn már eléggé közel valánk, én és öcsém pistolyainkat, mellyeket a' meglepetés első percében magunkhoz vettünk, letettük, 's elejébe fegyvertelen indultunk, mindenféle jegyekkel tudtára akarván adni barátságos és békére kész indulatunkat. Ő az ivet már felvonta, 's egy nyíl, melly az idegen (Sehne) reszkete, már mellünknek

volt irányozva, midőn tőle még csak egykét ölnyre vá-
lánk. Valóban kétséges pillanat volt, 's a' legközelebbi
ránk nézve utolsó lehetett. De nem! — a' gondviselés rólunk
a' veszélyt elhárítá; mert éppen midőn a' kapitány kiakará
nyilat löni, embereinek egyike oda ugrott, 's karját meg-
ragadá. E' pillanatban mi-is előtte áltunk, 's neki kezein-
ket nyújtottuk. A' kapitány most arcunkba nézett, 's leg-
ott térdeire esett; fekete szikrázó szemei ide-és tova kerin-
gének, teste görcsöktől látszaték össze huzva, és félénk
de kimondhatlan tagmozdulással, mellyben minden emberi
szenvedelmek keveréke festődék, fejét lehajtá, 's kezein-
ket megragadván könnyekre fakada. Minden emberei a'
nyárlevélként reszkettek. (Ezen eset igazolja ama több
utazóktól tett észrevételt, hogy a' Négerek a' fehérekben
valami felsőbb lényt hisznek).

A' két Landertől tett felfedezések voltaképen követ-
kező előadásból állnak: „A' Niger forrása a' greenwichi
belső hegyekben van, a' nyugoti hosszúság 5° , 's az ész-
ki szélesség 10° alatt; eleinte kelet-észak-kelet felé folyik
több 225 órányinál hosszabb egyenes irányban; az e' folyó-
menti leghiresebb városok: Banmakku, Ségo, Silla, és Tom-
baktu. Ez utóbbitól kezdve a' Niger délkelet felé tart
Sackatu és Bussa mellett folyván-el. E' város Tombaktu-
tól 200 órányi távolságra fekszik. Bussa alatt a' viz folya-
matja dél felé 's némelly kanyarodások után nyugot felé
terjed; északkelettől jöven Formosa hegyfokánál több szá-
mos torkolattal ömlik a' guianai öbölbe, minekutánna 700
órányi tért haladott.

III. JELES MONDÁS.

Barátság. A' barátság ki van mentve szenvedelmink kötelé-
keiből. Melegen tartja szívünket, fejünket józanon; tiszta szelid
örömeikkel boldogít az együtt-létben, 's a' távolban se vigasztalás
nélkül nem hagy, se hideggé nem téssen: szóval, ezen érzés az, melly-
be a' földiség legkevesebbé vegyül.

Muzarion új foly. M. után Ta-y.

Barátság nélkül az az élet, a' mi nap nélkül az ég.

Cicero.

A' természet és az idő törvényein fenségesen túl, elmulthatlan
és örökös a' szerelem és barátság szövetsége. Boldog, ki azt kötöze,
mert az halhatatlanságát elkezdette.

Fessler.

IV. KÖLTÉS Z E T.

S z e g h v á r v e s z é l y e .

Ah ott, a' hol
A' Kurtz foly,
A' parton egy szép vár volt;
Szent - Imrey
Hős elei
'S ó-is itt ur, 's parancsolt.

Boldogsága
Igen drága
Kincsbe volt helyezettve:
Ilka volt az,
Ki az igaz
Hivségétől érzeltetve

Tudta kinek
Adta, 's minék,
'S kivel cserélte szívét,
Kedvbe rejtve
Csak jót sejtve
Szedte az élet idvét.

A' mint örök
Dühű Török
Vad csoportja érkezék,
E' hont dúlja,
Es boszúja
Csak vér után éhezék.

Szeghvar körül
Már-is örül
A' kellemes zsákmánynak;
Ágyút lőnek,
'S a' tetőnek
Láng-záporokat hánynak.

Gyula kivág,
Es mérget rág,
A' vad Szelimmal csatáz,
A' mint hátul
Egy lángba gyúl
'S robajjal ég a' vár-ház.

Vissza fordul
Majd megbódul
Nem találja Ilkáját;
Mert ez látván
A' vést, hagyván
Már már bedült szobáját

Ilka érző
Szívvel — vérző
Férfjére leborula,
És a' vérrel
Festett-tórral
Azon perczen kimula.

Lovat ugrat,
Véve utat
Egyenest a' rétnék tart.
Keble vérzett,
Vissza nézett,
'S a' földre dült a' zavart.

Éj volt, és ó
Az öldöklő
Török karon ébredt-fel;
Férje jajjal
Kiáltással
Keresi őt alá 's fel.

Igy kitünt im
A' nap, 's Szelim
Vivé ragadományát
A' remegő
Szépre — égő
Csókot hintve, zsákmányát

Gyorsan viszi,
Közel hiszi
Magát boldogságához,
Megörülve,
'S kedvbe dülve
Készül térni Szeghvarhoz.

A' mint kopját
Hajtva, 's kardját
Dezső vágva Agához,
Kardra hívja,
Hogy kivíjja
Igazait Ilkához.

Az dühödött,
Mérgelődött,
'S szikrát szórtak szemei,
Égtek benne
A' sok fene
Indulatok nemei.

Alláh-t ordít,
Gyilkot fordít
'Szent Imrey melljének,
Vérét önti
'S halva dönti
Le alája ménjének.

Miskolczy István.

V. VILÁGI TELEGRAF.

Török szorgalmi törekvés. Ibrahim basa, ki Syriában nyert uraságát hasznos kereskedői rendelésekkel kezdé meg, egy angoly társasággal alkudozásba lépett az Euphrates és Orontes vizeknek valamely ásandó csatorna által egybekötésök felől, melly az indiai kereskedés egy részét Syriához vonzaná. — Magyar honfiak! vigyázzunk, ne hogy még a Törökök-is kitegyenek rajtunk!

VI. KÜLÖNFÉLE.

Sem ide sem oda. Egy német vasas katoná (dragonyos) Kaposvárról Somodorba küldetvén, alkonyodáskor Kapos-Füreden beköszöntvén a borkeresztelőhöz, míg a halbebeint lenyomá, a nap-is lenyugvék. Sűrű felhők homályosíták el a láthatárt, a' bor pedig a' katona fejét. Kalauzt parancsolt tehát a' bírónál, ki-is azonnal a' baktet rendelte mellé. Ez a' katona oldala mellett lépdelvén kérdezé „hova lesz az utazás?” A' katona megfélejtekezvén a' Somodor névről, de Bachus nektárja-is kettőztetvén nyelvét, felele: „Semde Somda.” E' szókat a' bakter sem ide sem odá-ra értvén katonáját a' gyutai téglaszin melletti berekbe vezette. Eleget mondá a' katona nix nutz, de a' kalauz csak mindig beljebb menvén a' berekbe, katonájával az ingoványba jutott. Midőn már a' katonának lova egy tapottat se mehetne, káromkodva fenegeté a' vitéz együgyű kalauzát; ez azonban egyszerűségében így felelt: „Uram hisz' azt mondá ked, hogy oda vezessem, honnét sem ide sem oda.” A' katona mérgében kardot ránt, a' kalauz pedig ijedtében elszalad, s vitézét a' sárban hagyja. A' katona lármájára kiszaladtak a' közel levő téglások, s őt a' gyutai helység birájához vezették. Innét eredt a' somogyi parasztok ezen közmondása: „Sem ide sem oda, se Somodorba.”

Somogyból Gaál Alajos.

VII. NEVETTETŐ PILULA.

„Hát mint mene végbe utazásod?” kérdém a' Banátból vissza érkezett H. barátomat. — „Nagyon jól — felele vigan — csak az utolsó éjjel volt egy kevés bajom; mert csak egy nyoszolya levén a' nyomorult N. csárdában, abba nőm és leányom feküdtek, én pedig az asztalon tanyáztam.” — „Ugy hát keményen feküdtél? — mondám sajnálkozva. — „De hogy — felele H. egyszerűen — hiszen puha fából volt az asztal.”

Nagy Ignátz.

Szórejtvény.

Fején hord a' Magyar, pedig bennem mézet-is kaphatsz,
Vedd el fejem, s majd belőlem jó borocskát-is ihatsz,
Ot betűből áll egészem, könnyeden kitalálhatsz.

Oxel Mihál.

Előbbi rejvény: Dajka-Dayka.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utszája 612.

62